[2022] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 773

ਐਮ.ਡੀ. ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਅਸਾਮ ਰਾਜ

(2010 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1105)

ਅਕਤੂਬਰ 17, 2022

[ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਤਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860: ਧਾਰਾ 302 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 149, 148, 123 ਅਤੇ 447 - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 302 ਆਰ / ਡਬਲਯੂ 149, 148, 123 ਅਤੇ 447 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ - ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ - ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਨ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਜੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਸਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਅਸੰਗਤ ਸਨ - ਪੀਡਬਲਯੂ -3, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ - ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਬੂਤ - ਸੰਬੰਧਿਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ/ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ - ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਸੰਬੰਧਿਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ/ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਗਵਾਹ ਸੰਬੰਧਿਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਤੁਰੰਤ

ਕੇਸ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਲਨ ਸੀ - ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸਬੂਤ: ਅਸੰਗਤ ਗਵਾਹੀ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ - ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੇਬਲ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ।

ਸਬੂਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ: ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਤਰ - ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਮੁਖਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। [ਪੈਰਾ 41] [793-ਐੱਚ; 794-ਏ, ਡੀ-ਈ]

2. ਪੀਡਬਲਯੂ -3, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਭਰਾ ਸੀ, ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਨ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ. [ਪੈਰਾ 42] [794-ਈ-ਐੱਚ]

3. ਪੀਡਬਲਯੂ -4, ਜੋ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮਐਚ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮਐਚ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਸਬੂਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। [ਪਾਰਸ 43, 44] [795-ਏ-ਡੀ]

4. ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ/ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ -6, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। [ਪੈਰਾ 46] [795-ਈ-ਜੀ]

5. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਸੰਬੰਧਿਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ/ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹ ਸੰਬੰਧਿਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਸੁਧਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1- ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮਐਚ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮਐਚ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਝਟਕਾ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। [ਪਾਰਸ 48, 51, 52 ਅਤੇ 54] [796-ਸੀ; 797-ਬੀ-ਈ; 798-ਏ-ਬੀ]

6. ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗੀ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ [ਪਾਰਸ 55 ਅਤੇ 56] [798-ਬੀ-ਡੀ; 798-ਡੀ-ਈ]

ਸਰਵਣਭਵਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1273; *ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 159: [1952] ਐਸਸੀਆਰ 526; *ਗੰਗਾਧਰ ਬੇਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ* (2002) 8 ਐਸਸੀਸੀ 381: [2002] 3 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 183; *ਰਾਜੂ ਉਰਫ ਬਾਲਾਚੰਦਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ* (2012) 12 ਐਸਸੀਸੀ 701: [2012] 11 ਐਸਸੀਆਰ 109; *ਗਣਪਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ* (2018) 5 ਐਸਸੀਸੀ 549: [2018] 3 ਐਸਸੀਆਰ 51; *ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਲਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ* (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 752: [1981] 3 ਐਸਸੀਆਰ 504; *ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਜੈਂਦਰਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ* (2019) 6 ਐਸਸੀਸੀ 535: [2019] 7 ਐਸਸੀਆਰ 309 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

ਸੋਹਰਾਬ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1972) 3 ਐਸਸੀਸੀ 751: [1973] 1 ਐਸਸੀਆਰ 472; *ਭਰਵਾੜਾ ਭੋਗਿਨਭਾਈ ਹੀਰਜੀਭਾਈ*

ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1983) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 217: [1983] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 280; *ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਐਂਥਨੀ* (1985) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 505; *ਪ੍ਰਿਥੂ @ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (2009) 11 **ਐਸਸੀਸੀ** 588: [2009] 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 765; *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਛੱਕੀ ਲਾਲ* (2019) 12 **ਐਸਸੀਸੀ** 326: [2018] 12 **ਐਸਸੀਆਰ** 184; *ਦੁੱਧ ਨਾਥ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਰਾਜ* (1981) 2 **ਐਸਸੀਸੀ** 166: [1981] 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 771; *ਜਿਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ* (2012) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 204: [2012] 4 **ਐਸਸੀਆਰ** 408; *ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਸਿੰਘਰਾਓ ਗੰਗਾਰਾਮ ਪਿੰਪਲ* (1984) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 446 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1973] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 472	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22.2
[1983] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 280	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22.2
[2009] 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 765	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22.2
[2018] 12 **ਐਸਸੀਆਰ** 184	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22.2
[1981] 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 771	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22.3
[2012] 4 **ਐਸ ਸੀਆਰ** 408	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22.3
[1952] **ਐਸਸੀਆਰ** 526	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 26
[2002] 3 **ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ** 183	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 48
[2012] 11 **ਐਸਸੀਆਰ** 109	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 49
[2018] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 51	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 50
[1981] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 504	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 52
[2019] 7 **ਐਸਸੀਆਰ** 309	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 56

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1105

2007 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 48 ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਨੀਪੁਰ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦੇ 21.08.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1128

ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ, ਅਨੁਪਮ ਭਾਟੀ, ਨਕੁਲ ਚੌਧਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼ੁਵੇਦੀਪ ਰਾਏ, ਅਰਨਵ ਸਿੰਘ ਦਿਓ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਅ ਗਰੁੱਪ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਨਾਗਰਤਨਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2007 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 48 ਵਿੱਚ 21.08.2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2004 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 46 ਵਿੱਚ 29.12.2006 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ 30.12.2006 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ, ਬਾਰਪੇਟਾ ('ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ', ਸਹੂਲਤ ਲਈ) ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3. ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

4. ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਨੇ 29.12.2006 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1), ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2), ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3), ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4), ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੋਰ ਰਹਿਮਾਨ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5), ਮਸਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6), ਮਸਤ। ਚੰਦਰਬਾਨੇ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7), ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਨ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 10) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11) (2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1105 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8) [2010 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1128 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ]।

5. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 04.10.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ 06.11.2009 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

6. ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30.12.2006 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 10 ਅਤੇ 11 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 2,000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇਕ-ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ, ਧਾਰਾ 323 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 447 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

7. ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, 3, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇਕ-ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ, ਧਾਰਾ 323 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 447 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

8. ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ, ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 447 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

9. ਫਿਲਹਾਲ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 10 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 18.08.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਮਿਤੀ 03.04.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, 3, 5, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ 25.10.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 19.11.1999 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਜੂ ਮੋਲਿਕ (ਪੀਡਬਲਯੂ -6) ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 11 ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਫਲਾ, ਜੋਂਗ, ਖੰਜਰ, ਲਾਠੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਜੂ ਮੋਲਿਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕਕਬਰ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਮਦ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -1) ਅਤੇ ਜੋਨਾਬ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -4) ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਏ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਾਲ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਮਦ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -1) ਨੂੰ ਫਾਲ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਨੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ

ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਂਗ ਨਾਲ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 'ਤੇ ਭਾਲੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆ ਕੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕੇ।

11. ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਜੂ ਮੋਲਿਕ ਵੱਲੋਂ 19.11.1999 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਏਜਾਹਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਾਰਪੇਟਾ ਦੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1022/99 ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 147/148/149/447/323/324/307/302 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

13. ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਰਪੇਟਾ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਪਰ ਧਾਰਾ 307/302 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਏਡੀਜੇ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਬਾਰਪੇਟਾ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਰਪੇਟਾ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ, ਬਾਰਪੇਟਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

14. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਬੇਕਸੂਰ' ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

15. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੁੱਲ ਦਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ।

16. ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ:

(i) ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦਿਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ

ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹ ਹਨ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਡਾ. ਡੀ. ਸੀ. ਸਰਮਾ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-7) ਅਤੇ ਡਾ. ਐਸ. ਸੀ. ਸਰਮਾ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-9) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ii) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਦ ਅਲੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਸਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(iii) ਇਨਾਮ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -3), ਜੋਨਾਬ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -4) ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਖੱਬੀ ਅੰਗੂਠੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਕੀਮ ਖਾਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ -5) ਜੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(iv) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਸੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਸਕੈਚ/ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਸਕੈਚ/ਨਕਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਨੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ।

(v) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅੰਤਰ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਅਲੀਬੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।

(vi) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਡਾਕਟਰ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਜਾਂ 8 ਵਜੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਲਾ, ਲਾਠੀ, ਸੁਰਕੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ; ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮ.ਡੀ. ਯੂਨਸ ਅਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੋਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ; ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮ.ਡੀ. ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮ.ਡੀ. ਜਬਰ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਾਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਸਨ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

17. ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

(i) ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਲਾਠੀ, ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਂਗ, ਫਾਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰਕੀ ਵਰਗੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ) ਦੀ ਇਕ ਸਭਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਜੋਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੋਰ ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਗਠਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ii) ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2, ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸਨ

ਦੋਸ਼ੀ-ਐਮ.ਡੀ. ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਦ ਅਲੀ । ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਦ ਅਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਾਨ ਅਲੀ, ਇੱਕ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ।

(iii) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੇ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਸਕਰਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੂਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

(iv) ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -7 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -9 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਸੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(v) ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੇ 'ਅਧੀ' ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(vi) ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 447 ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਤਹਿਤ ਗਿਆਰਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ।

(vii) ਦੋਸ਼ੀ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ

18. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੁਵਦੀਪ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

19. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

20.1 ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ, ਦੰਗੇ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਬਿਸੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -10) ਦੁਆਰਾ ਝੂਠਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ।

20.2 ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ 100 ਤੋਂ 150 ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -6, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਵੱਲੋਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

20.3 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 10 ਅਤੇ 11 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਸਕਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਝਟਕਾ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ।

20.4 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ।

21. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

22. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

22.1 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

22.2 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ/ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਮਾਰਿਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੂਤ ਹਨ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ (i) ਸੋਹਰਾਬ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1972) 3 ਐਸਸੀਸੀ 751, (ii) ਭਾਰਵਾੜਾ ਭੋਗਿਨਭਾਈ ਹੀਰਜੀਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1983) 3 ਐਸਸੀਸੀ 217, (iii) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮਕੇ ਐਂਥਨੀ (1985) 1985, (iv) ਪ੍ਰਿਥੂ @ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2009) 11 ਐਸਸੀਸੀ 588 ਅਤੇ (v) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਛੱਕੀ ਲਾਲ (2019) 12 ਐਸਸੀਸੀ 326

22.3 ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਲੀਬੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਲੀਬੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 103 ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਲੀਬੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ. ਨਾ ਤਾਂ ਡੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਲੀਬੀ ਵਿਖੇ ਡਕੈਤੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅਲੀਬੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੁੱਧ ਨਾਥ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਰਾਜ (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 166, ਜਿਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2012) 6 ਐਸਸੀਸੀ 204 ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਸਿੰਘਰਾਓ ਗੰਗਾਰਾਮ ਪਿੰਪਲ (1984) 1 ਐਸਸੀਸੀ 446 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ।

23. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਠਣਗੇ:

(ਏ) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

(ਬੀ) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ਸੀ) ਕਿਹੜਾ ਆਦੇਸ਼?

24. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

25. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 374 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਰਾਏ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। {ਦੇਖੋ ਸਰਵਣਭਵਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1273}

26. ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਵਿਪਰੀਤ, ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਖੁਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨਾਲ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। {ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 159}

27. ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ

28. ਪੀਡਬਲਯੂ -1- ਮੁਹੰਮਦ ਸਮਦ ਅਲੀ, ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਉਸ ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ (ਚਾਚੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 7 ਵਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਖੇਤ 'ਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-6, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਵੀ ਖੇਤ 'ਚ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮਤ ਅਲੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਫਾਲ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰਕੀ (ਭਾਲੇ) ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ

ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਬਰੇਕ ਬੇਪਾਰੀ ਦੇ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਘਰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਉਸਦੀ ਭਤੀਜੀ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 15-20 ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਝਗੜਾ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੋਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਜਬਰ ਅਲੀ ਦੁਆਰਾ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ।

29. ਪੀਡਬਲਯੂ-2- ਮੁਹੰਮਦ ਬਸੇਰੂਦੀਨ ਇਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਹੈ ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਕਬਰ ਅਲੀ ਉਸ ਦਾ ਚਾਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੜਕ 'ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੌਲਾ ਸੁਣਿਆ। ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਠੀ, ਫਲਾ, ਹੰਨਾ, ਸੁਰਕੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਝਗੜਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਾਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਇਕਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸੁਰਕੀ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨੁਸ਼ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਫਾਸਕਾ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੋਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਾਲ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਬਰੇਕ ਬੇਪਾਰੀ ਦੇ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ।

ਉਸ ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਰਜ਼ਾਕ ਅਲੀ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਟਾ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪੱਟੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ 10-15 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ 50-60 ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

30. ਪੀਡਬਲਯੂ-3-ਐਮਡੀ ਇਨਾਮ ਅਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੇਤ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ, ਉਹ ਸਾਲਾਨਾ ਪੱਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਾਗ ਅਤੇ ਪੱਟਾ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 2-3 ਬੀਘੇ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭੱਜ ਗਏ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਰ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹੇਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਜੋਨਾਬ, ਰਾਜੂ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਬਾਸਰ) ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ

31. ਪੀਡਬਲਯੂ-4-ਐਮਡੀ ਜੋਨਾਬ ਅਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ 100-150 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਸਕਾ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ 4-5 ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਸੱਟ ਵੀ ਵੇਖੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਅਤੇ

ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਬੇਦ ਅਲੀ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ 10-15 ਬੀਘੇ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਝਗੜੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਬੇਦ ਅਲੀ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਡਕੈਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੇਸ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਉਸਦੀ ਭਤੀਜੀ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ।

32. ਪੀਡਬਲਯੂ-5- ਮੁਹੰਮਦ ਹਕੀਮ ਖਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦਾ ਜੀਜਾ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8:00 ਵਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਖਾਦ ਖਰੀਦ ਕੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਬੇਦ ਅਲੀ, ਮਸਤ. ਚੰਦਰਭਾਨੂ, ਮਸਤ। ਹਜ਼ਾਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਅਲੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਆਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ' ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੜੋ'। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਅਨੇਵਰ ਖਾਨ, ਜਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ। ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਗੁਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਓਟਪਾੜਾ 'ਚ ਜੀਤੂ ਅਲੀ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਨੇੜੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੋ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਇਕ ਫਰਲੋਂਗ ਹੈ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਭੱਜਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਝਗੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

33. ਪੀਡਬਲਯੂ-6- ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਾਜੂ ਮੋਲਿਕ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 7:00 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਬੇਦ ਅਲੀ, ਮਸਤ। ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਮਸਤੂ। ਚੰਦਰਭਾਨੂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਾਹੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਹੰਮਦ ਸਬੇਦ ਅਲੀ, ਮਸਤ. ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਮਸਤੂ। ਚੰਦਰਭਾਨੂ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਹ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਭੱਜਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਖੇਤ 'ਚ ਪਿਆ ਦੇਖਿਆ। ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਗ ਅਤੇ ਪੱਟਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਬੇਦ ਅਲੀ, ਮਸਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਮਸਤੂ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। 10-15 ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ 4 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖੇਤ ਦੀ ਵਾਹੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਾ ਮੁਹੰਮਦ ਰਜ਼ਾਕ ਅਲੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਅਲੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੇ ਘਰ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਉਹ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਾ ਸੀ।

34. ਪੀਡਬਲਯੂ-7- ਬਾਰਪੇਟਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਡਾਕਟਰ ਡੀਸੀ ਸਰਮਾ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 19.11.1999 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਪੀਡਬਲਯੂ -7 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਐਕਸਟ.2, 4 ਅਤੇ 3 ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਸੱਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਟਾਂ ਸਧਾਰਣ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੁਰੇ ਹਥਿਆਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

35. ਪੀਡਬਲਯੂ-8- ਡਾ. ਪੀ.ਐਨ. ਉਜ਼ੀਰ ਨੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸਟ.5 ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ

ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਦੀ ਸੱਟ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਰੀਟੋਨੀਅਮ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਵੱਡੀ ਆਂਤੜੀ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗਣਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸੱਟ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਕਿਸੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ।

36. ਪੀਡਬਲਯੂ-9-ਡਾ ਐਸਸੀ ਸਰਮਾ ਨੇ 19.11.1999 ਨੂੰ ਬਾਰਪੇਟਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਐਕਸਟ.6 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਡੋਰਸਲ 'ਤੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੰਕਚਰ ਸੱਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਸਨ ਅਤੇ ਨੁਕੀਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

37. ਪੀਡਬਲਯੂ-10-ਬਿਸਵਰ ਸਿੰਘਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਏਜਾਹਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕੈਚ/ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ- ਐਕਸਟ.7 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ- ਐਕਸਟ.7 (ਆਈ)। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 10 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਬਾਂਸ ਦਾ ਖੰਭਾ, 2 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ ਲੰਬੇ ਬਾਂਸ ਦੇ ਖੰਭੇ 'ਤੇ ਲੱਗਾ 9 ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਭਾਲਾ ਅਤੇ 11 ਫੁੱਟ 2.5 ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਬਾਂਸ ਦਾ ਖੰਭਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਸਟ.10 (1) ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤਨੁ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਬਾਰਪੇਟਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਮੁਸਲਿਮੁਦੀਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਭਾਵ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ। ਡਾਇਰੀ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਨੇਵਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

38. ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਡੀਡਬਲਯੂ-1- ਫੂਲ ਖਤੂਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਰੀਬ 4-5 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਡੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

39. ਡੀਡਬਲਯੂ-2- ਮੁਹੰਮਦ ਅਬੂ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬਰਾਕ ਬੇਪਾਰੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

40. ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਲਾਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਇੱਕਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰਕੀ (ਭਾਲਾ) ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਾਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਇਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰਕੀ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਯੂੰਸ਼ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਫਾਲ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਫਾਲ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-3-ਐਮਡੀ ਇਨਾਮ ਅਲੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਾਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਵੇਖੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੂੰ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-5-ਐਮਡੀ ਹਕੀਮ ਖਾਨ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-6-ਬਾਜੂ ਮੋਲਿਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਦ ਅਲੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਬੇਦ ਅਲੀ, ਮਸਤ. ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਮਸਤੂ। ਚੰਦਰਭਾਨੂ ਨੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਭੱਜਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਵੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

41. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਸਬੂਤ,

ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੇ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਫਾਲ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਇਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੁਰਕੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੇਕ ਬੇਪਾਰੀ ਦੇ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਵੱਲੋਂ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਜਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਾਨ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਾਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਕਿਸਨੇ ਮਾਰਿਆ, ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ।

42. ਪੀਡਬਲਯੂ -3, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਭਰਾ ਸੀ, ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਗਵਾਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਯਨ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ ਨੇ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

43. ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਵੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

44. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਬੇਦ ਅਲੀ, ਮਸਤ. ਚੰਦਾਭਾਨੂ, ਮਸਤੂ। ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਅਲੀ ਉਸ ਵੱਲ ਆਏ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਗਵਾਹ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਸਬੂਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

45. ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਭਾਵ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -10 ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

46. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ / ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ -6, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੀ ਅਲੀਬੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

47. ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅੰਦਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਉਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

48. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਗੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ/ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਸੰਬੰਧਿਤ/ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ/ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹ ਸੰਬੰਧਿਤ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ***ਗੰਗਾਧਰ ਬੇਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ*** (2002) 8 ਐਸਸੀਸੀ 381 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

49. ***ਰਾਜੂ ਉਰਫ ਬਾਲਾਚੰਦਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ*** (2012) 12 ਐਸਸੀਸੀ 701 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

> 29. ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਹਮਲਾਵਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਮਝਦਾਰ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ [ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 364] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ [(1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 369] ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: (ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [(1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 369, ਪੰਨਾ 376, ਪੈਰਾ 10)
>
> "10. ... ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

50. ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ***ਗਣਪਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ*** (2018) 5 ਐਸਸੀਸੀ 549 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

51. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ. ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਉਸਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ (ਚਾਚੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਉਸਦੀ ਭਤੀਜੀ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਕਬਰ ਅਲੀ ਉਸ ਦਾ ਚਾਚਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਸੁਧਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1- ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਜੱਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

52. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸੱਟ ਕਿਸਨੇ ਮਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਲਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 752 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਆਮ ਅੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੇਬਲ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

53. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

54. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

55. ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗੀ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹਨ।

56. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਜੈਂਦਰਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2019) 6 ਐਸਸੀਸੀ 535 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ (ਮਹੇਸ਼ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਥਿਰਥਕਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2009) 11 ਐਸਸੀਸੀ 141: (2009) 4 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 468)। ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਗਲਤ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ. ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ।

57. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਪੀਡਬਲਯੂ -2, ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -7 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -9 ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਧਾਰਣ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਕਿਸੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2, 3, 5, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

58. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

59. ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਮੁਹੰਮਦ ਜਬਰ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4), ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਇਯਾਨ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 10) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਦ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11) ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨ ਅਲੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2), ਮਸਤ। ਹਜ਼ਰਭਾਨੂ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6), ਮਸਤ। ਚੰਦਰਭਾਨੂ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7), ਮੁਹੰਮਦ ਤਬੀਬੋਰ ਰਹਿਮਾਨ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮੋਤ ਅਲੀ (ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8- ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

60. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

61. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

62. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਸਹਾਇਕ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਰਤੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016